GÖTEBORGS UNIVERSITET

STATSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN
CENTRUM FÖR EUROPASTUDIER (CES)

HÅLLBARHET INOM TEXTILINDUSTRIN :

En analys om hur svenska aktörer inom textilindustrin förhåller sig till EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi.

Madeleine Winberg

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2022
Handledare:	Hanna Martin

Abstract

This study examines circular economy and sustainability work in the textile industry. The two main questions for the study are how Swedish fashion brands relates to EU's action plan for circular economy and what challenges and opportunities there are with implementing circular economy. The theory of the study is based on circular economy and how the world is starting to shift from a linear economy to a circular economy. Previously research has shown that one of the challenges in the textile industry is that there are not distinct rules from a higher authority. which results in companies following different guidelines for circular economy. The study is based on interviews with Swedish employees working with sustainability at a fashion brand with a base in Sweden. The result of the study displays that although the fashion brands are not implementing the action plan in their sustainability work they are relating to it very well based on the interviews and analysis. There are several opportunities working with a circular economy in the future for the fashion brands but there are also some challenges in the shape of economy, rules from EU and approach for the companies to transition to a circular economy.

Kandidatuppsats:	15 hp
Program:	Europaprogrammet
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Ht/2022
Handledare:	Hanna Martin
Nyckelord:	Hållbarhet, Handlingsplan, Fast fashion, Europeiska Unionen, EU, Cirkulär textil, Cirkulär ekonomi, Sustainability, fashion Industry
Antal ord:	11 933

Innehåll

1. Inledning 4
1.1 Problembeskrivning ..... **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
1.2 Syfte 5
2. Bakgrund 7
3. Teori och tidigare forskning 8
3.1 Cirkulär ekonomi 8
3.2 EU och cirkulär ekonomi 10
3.3 Textilindustrin 12
3.4 Textilindustrins påverkan på miljö och samhälle .. **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
4. Metod och material 15
4.1 Kvalitativ metod 15
4.2 Dokumentanalys 16
4.3 Intervjuer 18
4.3.1 Urval 19
4.3.2 Genomförande 20
5. Resultat 24
5.1 Hållbarhetsstrategi ..... **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
5.2 Handlingsplan för cirkulär ekonomi 24
5.3 Möjligheter och utmaningar med att implementera cirkulär ekonomi 30
6. Slutsatser 36
6.1 Vidare forskning 38
Referenser 39
Bilagor 42

1. Inledning

Nedan presenteras en inledning till uppsatsen som följs av en problembeskrivning av det valda ämnet. Vidare beskrivs uppsatsens syfte och de forskningsfrågor som uppsatsen kommer att utgå ifrån.

Textilindustrin är en av världens största industrier med skadliga hållbarhetseffekter som påverkar hela världen och kräver kontinuerligt ansträngningar för att minska industrins miljömässiga avtryck. (Yan, Diddi & Bloodhart, 2021). Vid tillverkning av kläder som materialproduktion, tygfärgning och avfall av kläder finns det en stor påverkan på miljön. Textilindustrins miljöpåverkan kan summeras med att mängden koldioxid som släpps ut vid tillverkning av kläder är tio procent av all koldioxid som släpps ut i världen av mänskliga aktiviteter och är totalt en större påverkan på miljön än flyg- och sjöindustrin (Lee, Sakamoto & Yoshizawa, 2022).

Under 2019 utförde EU-parlamentet klimatnödläge och menade att kommissionen framöver skulle skapa sina förslag med förhållning till 1,5 graders målet för att ha möjlighet att reducera den globala uppvärmningen samt fokusera på att utsläpp av växthusgaser ska begränsas. Som resultat av detta klimatnödläge som EU-parlamentet skapat under 2019 så framförde kommissionen den europeiska gröna given vilket är en plan för Europa om att bli en klimatneutralt kontinent 2050 (Europaparlamentet, 2022). Inom klimatneutralitetsmålet för 2050 i linje med den europeiska gröna given kom kommissionen i mars 2022 med den första ingripande handlingen för att driva fram övergången till cirkulär ekonomi vilket har sammanfattats i den nya handlingsplanen för cirkulär ekonomi. Förslagen som finns med i den nya handlingsplanen är bland annat en proaktiv förhållning och hantering av avfall. Dessa aspekter syftar på att stödja tillväxt, konkurrenskraft och EU:s globala ledarskap på området (Europaparlamentet, 2022).

Det finns ett omedelbart behov att angripa de miljöproblem som finns inom textilindustrin genom cirkulär ekonomi. Det som behöver förändras inom textilindustrin genom att implementera en cirkulär ekonomi är att tänka om produktionen med ett mer hållbart synsätt, utöka användning och återanvändning av textilprodukter samt att improvisera metoder för att förlänga textiliernas livslängd (Chen et al, 2021).

Konceptet om cirkulär ekonomi är baserat på ”ta – använd – återanvänd” vilket innebär att kretsloppet sluts och bidrar med förlängd produktlivslängd och avfallen ses som värdefullt återvinningsbart material. Vid användning av detta förutsätter konceptet den negativa påverkan och den naturliga miljöns produktionscykel minimeras (Mazur-Wierzbicka, 2021).

EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi har funnits i olika versioner sedan 2015 som en riktlinje för företag och privatpersoner att följa i övergången till en cirkulär ekonomi (Jacometti, 2019). Trots EU:s stora fokus på cirkulär ekonomi generellt men också specifikt inom textilindustrin är handlingsplanen enbart riktlinjer för företag där det finns flera andra aktörer som implementerar olika riktlinjer för cirkulär ekonomi. Detta leder till att företag och aktörer på textilmarknaden förhåller sig till olika riktlinjer och handlingsplaner inte bara EU:s. Eftersom det inte finns några specifika regler från globala institutioner eller politiska befogenheter som täcker textilindustrins verksamhet för alla aktörer att följa finns det därmed ett stort antal olika riktlinjer för cirkulär ekonomi inom textilindustrin som implementeras av företag (Boström & Micheletti, 2016).

Problemet som uppstår inom textilindustrin är att det blir komplicerat för företag att följa tydliga riktlinjer i en övergång till cirkulär ekonomi eftersom det finns ett stort antal olika handlingsplaner och riktlinjer att följa. Denna uppsats kommer därför att studera hur svenska modeföretag förhåller sig till specifikt EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi eftersom de är en av de större aktörerna på marknaden. Att studera denna koppling är relevant i uppsatsen eftersom exempelvis Boström & Micheletti (2016) beskriver att det finns många riktlinjer vilket gör det intressant att studera hur svenska modeföretag förhåller sig till EU och deras handlingsplan som är en av de större aktörerna på marknaden.

1.2 Syfte

Med bakgrund till textilindustrins destruktiva påverkan på miljön och EU:s arbete mot en cirkulär ekonomi där det inte finns några konkreta regleringar, är fokuset med denna studie att undersöka hur svenska aktörer inom textilindustrin implementerar cirkulär ekonomi i deras hållbarhetsarbete. Studiens syfte är att skapa förståelse för hur dessa aktörer inom textilindustrin förhåller sig till EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi och vad det finns för utmaningar och möjligheter med att implementera cirkulär ekonomi i hållbarhetsarbetet.

Frågeställning:

- Hur förhåller sig svenska modeföretag inom textilindustrin till EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi?
- Vad finns det för möjligheter och utmaningar med implementering av cirkulär ekonomi för dessa aktörer inom textilindustrin?

För att kunna besvara frågeställningarna för denna uppsats kommer en fallstudie att genomföras på hur svenska modeföretag inom textilindustrin implementerar EU:s handlingsplan och vad de anser är möjligheter och utmaningar med att implementera cirkulär ekonomi. Fallstudien omfattar tre företag, Gina Tricot, Kappahl och Nudie Jeans. Studien kommer att utgå från en kvalitativ metod i form av intervjuer med dessa tre företag för att försöka få svar på de forskningsfrågor som tillämpats i studien.

Uppsatsen är strukturerad enligt bakgrund där en kortare sammanfattning om begreppet fast fashion och konsumentbeteende beskrivs. I teori och tidigare forskning introduceras cirkulär ekonomi och tidigare forskning inom ämnet presenteras för att bidra med förståelse för forskningsområdet. Vidare kommer metod och material att diskuteras där studiens tillvägagångssätt och genomförande beskrivs. Följt av detta presenteras resultatet från studien där frågeställningarna besvaras och avslutningsvis i slutsatser diskuteras de slutsatser som tagits i studien samt förslag på vidare forskning.

2. Bakgrund

Fast fashion kan förklaras som billiga kläder av låg kvalitet som produceras i väldigt hög produktionshastighet och är den största anledningen till de stora summorna textilavfall varje år (Chen et al, 2021). Fast fashion kan kategoriseras utifrån fem aspekter, trendiga kläder, låga priser, snabb produktion och kläder av låg kvalitet. Anledningen till varför fast fashion har vuxit mycket under de senaste åren är för att konsumenter köper produkter inom fast fashion märken för att de är billiga och inte för att de behöver produkterna. Fast fashion varumärkens trendiga men billiga produkter har bidragit till överkonsumtion i textilindustrin vilket har skapat det så kallade slit- och slängsamhället (Yan et al, 2021).

På grund av fast fashion varumärkens låga kvalitet och med syftet att alltid vara snabba att producera trendiga produkter så har fast fashion tillskrivits som en av de främsta orsakerna till den ökade klädkonsumtionen och försäljning globalt. Endast 20% av alla textilavfall återanvänds eller återvinns medan resten av avfallen hamnar på anläggningar för förvaring för avfall eller bränns (Willett et al, 2022). Överkonsumtionen av produkter inom textilindustrin som har väldigt negativa effekter på jordens naturresurser som dess förmåga att absorbera utsläppen av växthusgaser, farliga kemikalier, ökad användning av vatten och de miljarder ton modeavfall som hamnar på anläggningar för textilavfall varje år. I den takt som modekonsumtionen har ökat de senaste åren kommer det att förekomma en ökning med ca 60% vilket resulterar i 148 miljoner ton i modeavfall från nu till 2030 (Willett et al, 2022).

Konsumentbeteende har en betydande roll inom fast fashion. Det säljs en stor mängd kläder med syntetiska fibrer till kunder som anses vara trendiga och endast kommer att bäras en handfull gång innan de slängs (Willett et al, 2022). Konsumentbeteende kan även förklaras med att det inte finns tillräckligt tydliga förklaringar till innehållet i kläder och om detta hade förbättrats hade konsumenter valt det plagg utan syntetiska fibrer. Satinet & Fouss (2022) förklarar att det är svårt för konsumenter att identifiera miljömässigt hållbara produkter eftersom det finns ett flertal hållbarhetscertifieringar men få som fångar produkters övergripande miljöpåverkan under hela livscykeln.

3. Teori och tidigare forskning

3.1 Teori

Cirkulär ekonomi har vuxit fram under de senaste åren som ett nytt alternativ för att ersätta det linjära tankesättet. Det linjära tänket utgår ifrån att vi använder material från jorden och skapar produkter som vi sedan slänger. Svårigheterna med den linjära ekonomin upplevs tydligt i textilindustrin där behovet att övergå till en cirkulär ekonomi är stort och som även lyfts fram av experter inom branschen. En utgångspunkt för definitionen cirkulär ekonomi som europeiska kommissionen har angivit i handlingsplanen för cirkulär ekonomi är en ekonomi där värdet av produkter, material och resurser bibehålls i ekonomin så länge som möjligt och framställandet av avfall minimeras (Jacometti, 2019). En Cirkulär ekonomi har framhållits som ett av de strategiska innovationsområden för den framtida utvecklingen av textilindustrin (Jacometti, 2019). Cirkulär ekonomi är baserat på tre stycken principer, reducera, återvinna och återanvända. Dessa principer bör tillämpas genom hela livscykeln för en produkt och den cirkulära modellen kräver att alla aktörer är engagerade på marknaden för att det ska fungera (Kozewska, 2018).

Genom att introducera textilindustrin till användning av cirkulär ekonomi kan det skapas förbättringar genom att skapa förnybara råvarukällor, återanvändning av textilprodukter och improvisera metoder för att förlänga textiliernas livslängd (Chen et al, 2021). Vid tillämpning av liknande metoder skapas ett mer cirkulärt tankesätt inom textilindustrin istället för att fortsatt använda det linjära tankesättet där textilierna blir avfall och där kläder av ett värde på 183 miljoner dollar hamnar på soptippar varje år (Chen et al, 2021).

För att ha möjlighet att använda cirkulär ekonomi i textilindustrin krävs det nya tankesätt och metoder. Implementering av cirkulär ekonomi i företag kommer att kräva nya affärsmodeller som exempelvis kan innebära komplicerade frågor och förändring av företagskulturen (Chen, 2020). När företag och aktörer övergår till en cirkulär ekonomi är det viktigt att förstå hela kontexten av cirkulär ekonomi för att maximera resurser och undvika den ohållbara konsumtionen som återfinns i den linjära ekonomin. Chen (2020) beskriver att det finns utmaningar med att förändra ett företags affärsmodell enligt den cirkulära ekonomin eftersom det krävs en omställning på flera plan inom en verksamhet.

Samarbetet måste infiltreras genom hela värdekedjan i ett företag, produktion, marknadsföring, service och försäljning för att ha möjlighet att hålla säkra material i användning (Ellen MacArthur Foundation, 2017). Både Ellen MacArthur Foundation (2017) och Chen et al (2021) menar att om cirkulär ekonomi implementeras i textilindustrin finns det ett stort ekonomiskt värde i det. Chen et al (2021) förklarar att om cirkulär ekonomi blir en del av textilindustrin och problemen med linjär ekonomi tas hand om beräknas världsekonomin kunna förbättras med 192 miljoner dollar till 2030. På liknande sätt förklarar Ellen MacArthur Foundation (2017) att vid övergång till en cirkulär ekonomi inom textilindustrin finns det en ekonomisk möjlighet på 560 miljarder dollar men detta kräver som nämnt ovan nya affärsmodeller och metoder för att kunna uppnå.

Vid implementering av cirkulär ekonomi i textilindustrin behövs ett antal principer tillhörande cirkulär ekonomi för att det ska kunna fungera i det långa loppet. Det kommer exempelvis behövas principer som hållbara designstrategier som ger fördelar till företag, design som resulterar i noll avfall, förlängning av produktens livscykel, resursåtervinning och tjänster för reparation och återtillverkning. Vid sådana principer och system kommer kläder, textilier och fibrer finnas i ekonomin igen efter användning, istället för att sluta som avfall (Kozewska, 2018). När en implementering av cirkulär ekonomi är genomförd kommer det att bidra till ekonomiska, sociala och miljömässiga fördelar som på sikt kommer att kunna bygga ett system där ekonomi, samhälle och natur samordnas när det gäller mål för hållbar utveckling (Mazur-Wierzbicka, 2021).

Ellen MacArthur Foundation (2022) har skapat fem universella politiska mål för cirkulär ekonomi som ska fungera som ett ramverk för nationella regeringar, städer och företag. Detta ramverk finns för dessa aktörer med möjlighet att skapa en övergång från linjär ekonomi till cirkulär ekonomi som främjar innovation och frigör tillväxt från begränsad resursförbrukning och miljöförstöring (Ellen MacArthur Foundation, 2022). Vid en universell gemensam förändring inom industrier mot en cirkulär ekonomi är det gynnsamt att ha allmänna mål att förhålla sig till. De fem målen för cirkulär ekonomi som Ellen MacArthur Foundation (2022) grundat är en plan för samarbete mellan den privata och offentliga sektorn för att göra målen effektiva. Om dessa mål kan anpassas nationellt och internationellt kan motsättning minskas över gränserna och resultera i att möjligen sänka kostnaderna. Vid ett samarbete som detta

minskar även riskerna för att enskilda politiska åtgärder skapar ett oförändrat ekonomiskt system som är baserat på den linjära ekonomin (Ellen MacArthur Foundation, 2022).

De fem universella politiska målen för cirkulär ekonomi som Ellen MacArthur Foundation (2022) etablerat är:

1. Stimulera design för cirkulär ekonomi
2. Investera i innovation, infrastruktur och kompetens
3. Samarbeta för att uppnå systemförändringar
4. Hantera material för att bevara värdet
5. Skapa en ekonomi som fungerar

3.2 Tidigare forskning

3.2.1 EU och cirkulär ekonomi

Inom textilindustrin finns det inga tydliga regler eller handlingsplaner på varken nationell eller internationell nivå som företag måste följa. Detta gör att det ibland kan vara svårt för företag att veta vad de ska förhålla sig till eftersom det finns många olika aktörer som skapar mål och planer mot en cirkulär ekonomi och mer hållbarhet inom textilindustrin. Boström & Micheletti (2016) förklarar att forskning tyder på att det måste finnas bättre information från regeringar, företag, utbildningsinstitutioner, media och liknande eftersom det är nödvändigt för textilindustrin. Det finns också en förvirring angående vem det är som har ansvarsrollen för hållbarhetsutmaningarna inom textilindustrin hos de olika aktörerna och institutionerna som är involverade i produktion och konsumtion av textilier och kläder. Förvirringen består främst av att förstå hur hållbarhetseffekterna och de åtgärder som skapas för framsteg bör fördelas mellan de olika aktörerna och institutionerna på marknaden (Boström & Micheletti, 2016).

Cirkulär ekonomi är en av EU:s prioriteringar för den ekonomiska politiken vilket innebär att EU lägger mycket fokus på att omvandla ekonomin till cirkulär ekonomi. För att ha möjlighet att göra det har EU kommissionen vidtagit ett antal åtgärder med viktiga dokument som handlingsplaner för cirkulär ekonomi och förordningar. Med hjälp av detta har EU implementerat en rättslig ram som möjliggör övergången till en cirkulär ekonomi för att stärka ekonomin, öka konkurrenskraften och säkerställa framtida ekonomisk tillväxt (Mazur-Wierzbicka, 2021). Cirkulär ekonomi är en viktig del som krävs inom textilindustrin för att

skapa skillnad för de hållbarhetseffekter som finns inom branschen. Mazur-Wierzbicka (2021) förklarar att om cirkulär ekonomi ska kunna implementeras i textilindustrin måste system för cirkulär ekonomi tillämpas i varje del av produktionens värdekedja, från produktion till design och konsumtion till avfallshantering. För att skapa system för cirkulär ekonomi genom produktionens värdekedja hade olika typer av krav, riktlinjer och rättsakter samt program för finansiering av relevanta initiativ varit av betydelse för implementering av cirkulär ekonomi (Mazur-Wierzbicka, 2021).

EU har som nämnts tidigare skapat handlingsplaner för cirkulär ekonomi som fastställer att horisontella och vertikala åtgärder ska vidtas i linje med principerna för bättre lagstiftning (Jacometti, 2019). Starten för cirkulär ekonomi var 2015 när EU skapade det cirkulära ekonomipaketet och antagandet av kommissionen. Med syfte att sluta kretsen på produktlivscyklar i en cirkulär ansats försågs ekonomipaketet med en handlingsplan för att stödja cirkulär ekonomi i alla delar av värdekedjan. Sedan 2015 har kommissionen fortsatt med handlingsplaner för cirkulär ekonomi med konkreta mål för medlemsstaterna (Kozewska, 2018). Utöver handlingsplaner gör EU mycket annat för att börja bedriva cirkulär ekonomi. EU har ett ramverk för avfall där det är bestämt att medlemsländerna ska inrätta separat avfallsinsamling för textilier där det även finns en tidsfrist för genomförande. EU har även implementerat en egen EU märkning på kläder som gäller för kläder med låg miljöpåverkan under hela livscykeln från utvinning av råmaterial till produktion, användning och avfall. För att produkter ska få denna EU märkning kallad ecolabel verifieras den utifrån biocider, vattenförbrukning och användning av farliga ämnen (Jacometti, 2019).

Ytterligare ett initiativ som lanserats av EU är *European Clothing Action Plan* för att förbättra hållbarheten för textilier över deras livscykel från design till slutanvändning. Syftet med att skapa detta initiativ på EU-nivå var att implementera en cirkulär ekonomimodell med särskild uppmärksamhet på avfallsminskning eftersom textilavfall har blivit ett globalt problem (Jacometti, 2019). En mycket viktig reglering skapad på EU-nivå för textilier är *REACH*-förordningen som reglerar tillverkning, import, marknadsföring och slutanvändning av kemikalier. Förordningen gäller ett antal olika industrier där textilindustrin är en av dem som använder färgämnen, hjälpmedel, lim och andra ämnen som behövs för att omvandla råvara till en säljbar färdig produkt (Jacometti, 2019). REACH består av fyra viktiga

komponenter; registrering, utvärdering, godkännande och begränsning. Var och en av dessa komponenter har betydande konsekvenser för den framtida regleringen av kemiska produkter som kommer in eller skapas inom EU. De primära målen som REACH-förordningen har är att sammanställa fysikalisk-kemiska, toxikologiska och ekotoxikologiska data för varje ämne, upprätta säkra användningsparametrar genom att utföra kemiska säkerhetsbedömningar, tillåta regulatorisk utvärdering av ämnen för att fastställa potentiella faror baserade på de sammanställda uppgifterna, förhindra användningen av mycket farliga ämnen utan godkännande av europeiska kemikaliemyndigheten och till sist begränsa användningen av kemikalier där inga säkra användningsparametrar kan fastställas
(Williams E.S, Panko & Paustenbach, 2009).

3.2.2 Textilindustrin

Textilindustrin ökar i produktionsmängd för varje år och fortsätter att skapa stora hållbarhetseffekter på världen. Ökningarna som sker inom branschen är utmärkande för den nationella marknaden men även inom exportmarknaden samt att omsättningen har ökat inom textilindustrins alla sektorer (Volante, 2018). Textilier och kläder har en nyckelroll i den globala diskursen om klimatförändringar, vattenbrist och mänskliga rättigheter vilket är oerhört viktiga frågor. Produktionen och konsumtionen som förekommer inom textilindustrin har väckt flera frågor och bekymmer som har lett till utmaningar. Många av dessa utmaningar som existerar rör företag och hur de ska kunna arbeta mot en mer cirkulär ekonomi men även flera vanliga samhälleliga utmaningar med rollen om motstridiga värderingar som är förknippade med konsumtion och produktion inom textilindustrin (Boström & Micheletti, 2016).

De flesta företagen inom textilindustrin försöker idag att bli mer hållbara och minska den hållbarhetseffekt som industrin har på miljön. Denna omställning är inte enkel och kräver mycket tid och engagemang för att genomföras. Företag inom textilindustrin stöter på en del utmaningar i arbetet mot att bli mer hållbara. En av dessa utmaningar är att hantera hållbarhet utan att kommersiella kompromisser som är förstärkt av strategiska värden som gynnar kortsiktig vinst och den rådande kommersiella drivkraften att prioritera kostnadsbesparingar. Detta blir en utmaning för företag när det gäller att undersöka utmaningar för produktens utveckling som förlänger klädernas livslängd (Goworek et.al, 2020). Utmaningar likt dessa gör det svårt för företag att fullt kunna satsa på hållbarhet eftersom det kräver mycket resurser

i form av tid, pengar och kunskap. Goworek et. al (2020) förklarar att deras undersökning visat att arbetet om kläders livslängd begränsas av traditionella strukturer som begränsar vissa aktörers handlingsfrihet vilket mest rör leverantörer för att fullt utnyttja sin kompetens och kunskap inom effektiva multidisciplinära team. Författarna menar även att det saknas en sektion på högre nivå som kan stödja hållbarhet för företag som inte bör översättas på kommersiell eller operativ nivå till kläders livslängd. Sektionen kan fungera som en aktör som tilldelar kunskap om hållbarhet för att underlätta övergången för företag (Goworek et.al, 2020).

Hur & Cassidy (2019) förklarar att det finns fyra olika anledningar som är de vanligaste utmaningarna för företag när det kommer till att implementera hållbarhet. Den vanligaste anledningen är utmaningen att integrera hållbarhet inom designpraxis. Den andra vanligaste är på grund av brist på information om hållbar designimplementering. Den tredje anledningen är bristen på vägledning om designprocesser och den sista är begränsade materialval och designprocesser. Sammanfattningsvis visade deras undersökning att en av de stora utmaningarna för företag vid implementering av hållbarhet är brist på information om hur det kan göras inom de olika delarna av textilindustrin. Resonemanget går även hand i hand med vad Goworek et. al (2020) förklarade om att en högre uppsatt sektion hade behövts inom industrin för att bidra med kunskap. Hur & Cassidy (2019) beskriver även att de utmanande delarna av textilindustrin för implementeringen av hållbarhet behöver tas upp av både skulle de begära fler gröna produkter vilket också skulle resultera i att modeindustrin skulle kunna anta mer hållbarhet i sina designprocesser.

Europas konsumtion av kläder skapar resurskrav och miljöpåverkan vid varje fas i värdekedjan. Vid en fortsatt användning av linjär ekonomi kommer efterfrågan på råvaror inom textilindustrin att fördubblas till fram till 2050. Detta innebär även en dubbel negativ ökning av koldioxidutsläpp och ökad resursutvinning som uppstår vid tillverkning av textilier i varje fas av värdekedjan (Pao & Chen, 2022).

Pao & Chen (2022) menar att implementering av cirkulär ekonomi är ett absolut nödvändigt medel för att kunna uppnå en hållbar utveckling. Vidare beskriver författarna i deras artikel att genomförandet av en strategi inom cirkulär ekonomi behöver en förståelse av orsaksdynamiken mellan indikatorer inom cirkulär ekonomi och koldioxidutsläpp. Denna ekonomiska modell som beskriver orsaksdynamiken förklarar författarna att det finns lite litteratur om (Pao & Chen, 2022). Vidare beskriver författarna att denna nya ekonomiska modell som genom konceptet av effektiv användning av resurser i försörjningskedjan använder ekologisk design för att omvandla avfall till nya råvaror. Genom denna process kommer innovativ forskning bli relevant och investeringsviljan i detta nya koncept med cirkulär ekonomi kommer att skapa arbetstillfällen och främja utvecklingen av grön ekonomi (Pao & Chen, 2022).

Fibrer utgör i princip 98% av färdiga kläder där 73% av fibrerna som används i kläder vanligtvis hamnar på anläggningar för avfall eller förbränningsanläggningar där endast 12% blir återvunnet. Chen et al (2021) beskriver i deras artikel att strategin för återanvändning av kläder som är en väsentlig del av cirkulär ekonomi har två huvudutmaningar vilket är sortering och ekonomi. Författarna beskriver utifrån deras studie att i ett ekonomiskt perspektiv är återvinning av kemiska fibrer dyrt vilket resulterar i att nya fibrer istället är billigare. De förklarar även att sorteringen av fibrer också är en utmaning eftersom kläder oftast är gjort av blandningar av fibrer vilket är svårt att separera inom återvinning av kläder. (Chen et al, 2021).

3.3 Teoretisk referensram

Teorin och den tidigare forskningen kan sammanfattas med ett antal begrepp och kategorier som kommer att styra studien framåt. I detta sammanhang är relevanta delar för studien nya tankesätt och metoder för cirkulär ekonomi, textilavfall, nya affärsmodeller för cirkulär ekonomi, farliga kemikalier, samarbeten mellan aktörer, förlängning av produktens livscykel, resursåtervinning, tjänster för reparation och återtillverkning samt samarbete mellan den privata och offentliga sektorn. Detta är delar som tagits upp i teori och tidigare forskning ovan som är relevanta begrepp att följa framåt i studien.

4. Metod och material

4.1 Kvalitativ metod

Den här uppsatsen kommer att utgå från en kvalitativ metod bestående av en kombination av dokumentanalys och kvalitativa intervjuer. Uppsatsen kommer att utgå ifrån ett beskrivande perspektiv inom kvalitativ metod som passar uppsatsens frågeställning som grundar sig i tolkning och analys. Vid val av forskningsmetod kommer uppsatsen att följa en induktiv forskningsmetod med öppna forskningsfrågor i kombination av litteratur och teori som kommer att växlas med datainsamling för att få en generell helhetsbild (Patel & Davidson, 2019). Eftersom uppsatsen kommet att utgå från en kombination av dokumentanalys och intervju är upplägget anpassningsbart enligt triangulering vilket innebär en kombination av datakälla och datainsamlingsmetoder (Patel & Davidson, 2019). Enligt en kvalitativ metod kommer forskningens syfte att vara en beskrivning och förståelse av sociala system och mänsklig existens (Patel & Davidson, 2019) i form av att skapa förståelse för hur aktörer implementerar EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi och vad det finns för utmaningar och möjligheter med att implementera cirkulär ekonomi.

Den kvalitativa metoden kommer i uppsatsen vara baserad på människors upplevelser och erfarenheter inom ämnet vilket är de företag som kommer att bli intervjuade angående hållbarhet och implementering av cirkulär ekonomi inom textilindustrin. Anledningen till att uppsatsen har en kvalitativ metod istället för en kvantitativ är för att få en mer konkret uppfattning om hur aktörer inom textilindustrin arbetar med hållbarhet och hur de implementerar EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi i deras hållbarhetsarbete. Vid en kvantitativ metod hade uppsatsen möjligtvis kunnat få en generell överblick på hur aktörer arbetar med hållbarhet men målet med denna uppsats är att få en mer djupgående och konkret uppfattning på hur ett fåtal aktörer arbetar. Med en kvalitativ metod möjliggör det att ha ett mer beskrivande perspektiv än vid användning av kvantitativ forskning (Patel, R & Davidson, B, 2019).

4.2 Dokumentanalys

Denna studie kommer att innehålla två olika metoder inom kvalitativ metod. Den första är dokumentanalys vilket i detta fall kommer att vara en analys på hur modeföretagen förhåller sig till EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi. Dokumentanalysen av EU:s handlingsplan kommer att fungera som ett komplement till de mer djupgående intervjuerna i studien för att undersöka hur modeföretag implementerar handlingsplanen för cirkulär ekonomi i deras hållbarhetsarbete. Vid analys av hur modeföretagen förhåller sig till handlingsplanen skapas en större förståelse av vad EU står för i handlingsplanen och en förklaring till innehållet av den. Vid genomgång av handlingsplanen kommer specifika delar av den att analyseras i hur modeföretagen förhåller sig till de delarna och användas i nästa del av metoden intervjuer.

Anledningen till varför denna handlingsplan har valts för dokumentanalys är på grund av att det är en viktig del av undersökningen i studien eftersom handlingsplanen har lagt grunden för studiens frågeställningar och syfte. Handlingsplanen som EU har skapat förklarar vad cirkulär ekonomi innebär och beskriver olika mål som har tagits fram inom olika kategorier för att kunna motverka den hållbarhetskris som har uppstått under de senaste åren. Eftersom textilindustrin är en väsentlig del av hållbarhetskrisen med framtagna mål på hur detta kan motverkas så är detta dokument aktuellt för studien att analysera. Med hjälp av handlingsplanen ökar möjligheten att förstå problematiken med hållbarhet inom textilindustrin ur EU:s perspektiv och vidare kunna applicera EU:s upplevda problematik till intervjuerna med aktörer inom textilindustrin.

Vid dokumentanalys av EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi kommer analysmetoden kvalitativ innehållsanalys att implementeras. Den kvalitativa innehållsanalysen kan användas för att inkludera varje analys som syftar till att på ett systematiskt sätt beskriva textinnehåll (Boréus & Bergström, 2018). Studien kommer inom ramen för kvalitativ innehållsanalys att förhålla sig till en systematiserande undersökning. Denna typ av undersökning kommer att tillämpas i studien eftersom det är en beskrivande analys som syftar till att lyfta fram och göra det väsentliga innehållet i texterna mer begripligt (Esaiasson et. al 2012). Denna typ av analys och undersökning är relevant i denna studie av den orsaken att lyfta fram det väsentliga innehållet i EU:s handlingsplan och göra det mer begripligt som komplement till intervjuerna.

4.2.1 Tillvägagångssätt och urval

Urvalet i dokumentanalysen genomfördes genom att välja den senaste versionen av EU:s handlingsplan att analysera. Handlingsplanen som analyseras i denna studie är från 2020. Valet av denna handlingsplan från EU var på grund av dett det var den senaste uppdaterade versionen av en handlingsplan för cirkulär ekonomi från EU som därför kändes mest relevant att använda. Ytterligare en anledning till varför denna dokumentanalys valdes var på grund av att det fanns en tydlig koppling till textilindustrin i denna handlingsplan vilket är av betydelse för att hitta kopplingar till studiens tema. I detta avseende var även tidsaspekten relevant för studien och därför gjordes ett bekvämlighetsurval av det som fanns enklast tillgängligt.

Huvuddelen av denna dokumentanalys utgjordes genom att finna kopplingar till de relevanta begrepp och kategorier som togs upp tidigare i uppsatsen under rubriken teoretiskt ramverk. Dokumentanalysen av EU:s handlingsplan har gått ut på att hitta specifika element som kan vara av betydelse för studien med kopplingar till det som tagits upp under teori och tidigare forskning.

Begreppet resursåtervinning kopplades i dokumentanalysen till att det finns ett mål om att *säkerställa användningen av returråvaror* (Europeiska Kommissionen, 2020) vilket innebär återanvända råvaror. Viktiga begrepp som togs upp under teori och tidigare forskning var nya tankesätt och metoder för cirkulär ekonomi där dokumentanalysen resulterade i att EU har ett mål om att det *ska finnas en förbättring av affärs och regleringsklimatet för hållbara och cirkulära textilier i EU, särskilt genom att skapa incitament och stöd för modeller för produkter som tjänster liksom cirkulära material* (Europeiska Kommissionen, 2020). Ytterligare begrepp som beskrevs inom det teoretiska ramverket var att det kommer krävas nya affärsmodeller för cirkulär ekonomi och samarbeten mellan aktörer. I analysen av EU:s dokument fanns det element som var betydelsefulla för studien i detta avseende vilket beskrevs enligt *möjligheter för företag och konsumenter att välja hållbara textilier och ha lätt tillgång till återanvändnings och reparationstjänster* (Europeiska Kommissionen, 2020). För begreppet textilavfall fanns det tydliga kopplingar i analysen av dokumentet om *tillhandahållande av vägledning för att uppnå höga nivåer av separat insamling av textilavfall* (Europeiska Kommissionen, 2020). För begreppet om farliga kemikalier återfanns en koppling i dokumentet om *vidtagande av åtgärder för farliga kemikalier* (Europeiska

Kommissionen, 2020). Dessa kopplingar och teman som har analyserats i dokumentet och de begrepp och teorier som är relevanta för denna studie har skrivits i kursiv stil och kommer att återfinnas i resultatdelen av uppsatsen.

4.3 Intervjuer

Det andra metoden för datainsamling som kommer att tillämpas i studien är intervjuer. Anledningen till varför även denna metod kommer att vara del av studien är på grund av att det anses vara ett relevant sätt att få väsentlig information om hur aktörer implementerar EU:s handlingsplan i hållbarhetsarbetet. Med intervju som metod finns det möjlighet att intervjua de personer som har kunskap om ämnet och förhoppningsvis få deras syn på det som undersöks i studien. Syftet med att använda intervjuer som metod är att utforska och identifiera egenskaper hos den intervjuades uppfattningar om ett visst ämne (Patel & Davidson, 2019). Eftersom kvalitativa intervjuer syftar till att få information om de intervjuades uppfattningar så har respondenten inte möjlighet att formulera svarsalternativ eller besluta om vad som kan vara det sanna svaret (Patel & Davidson, 2019). En kvalitativ intervju kan framställa information av olika egenskaper i form av allmänna och speciella beskrivningar vilket kan vara användbart för att få en bred bild av den intervjuades uppfattningar om ämnet (Patel & Davidson, 2019).

Intervjuerna kommer vara semistrukturerade vilket innebär att det inte kommer vara som ett vardagligt samtal men inte heller som ett slutet frågeformulär. Semistrukturerade intervjuer skiljer sig från ostrukturerade intervjuer i form av att den ostrukturerade anses vara som ett samtal där forskaren genomför intervjuerna utan att innan ha formulerat intervjufrågor (Patel & Davidson, 2019). Intervjuerna kommer utföras enligt en specifik intervjuguide där det finns utrymme för ett antal olika teman att förhålla sig till samt förslag till frågor. Intervjuerna kommer enligt en semi-strukturerad intervju spelas in samt antecknas och kommer vara grunden för analysen i studien (Kvale & Brinkman, 2014). Vid en semistrukturerad intervju tar forskaren upp ett antal olika teman som ska beröras under intervjun samtidigt som intervjupersonen har stor frihet att själv utforma svaren (Patel & Davidson, 2019). Vidare kan det också vara relevant att låta intervjun gå utanför de teman som förekommer i intervjuguiden då det kan vara en inblick i vad den intervjuade personen anser är betydelsefullt för deras verksamhet.

Det analytiska angreppssättet studien kommer att förhålla sig till är en fördjupad kodning av intervjumaterialet för att bli bekant med alla detaljer i materialet. Detta är även ett bra sätt att bryta ned innehållet i olika steg för att underlätta informationsintagningen. I Kvale & Brinkman (2014) föreslår författarna att identifiera inledande kategorier från materialet, granska de koder man kommer fram till och därefter revidera kategorierna, för att slutligen leta fram teman och resultat som kan höra ihop i de olika kategorierna.

4.3.1 Urval

Studien kommer att tillämpa ett strategiskt urval av intervjupersoner vilket innebär att forskaren skapar kontakt med respondenter som är relevanta för undersökningen. Vid tillämpning av strategiskt urval för intervjuer kan resultaten av de kvalitativa intervjuerna inte generaliseras eftersom det inte kommer vara representativt för en större mängd företag utan i detta fall kommer det enbart vara representativt för de enskilda intervjuade företagen (Patel & Davidson, 2019). Vid tillämpning av strategiskt urval för att skapa kontakt med respondenter som är relevanta för undersökningen krävdes ett antal krav för intervjupersoner. De krav som fastställdes vid kontakt av respondenter för kvalitativa intervjuer i denna studie var att intervjupersonerna ska arbeta på ett företag inom textilindustrin i Sverige, ha inblick i företagets hållbarhetsarbete alternativt att på annat sätt inneha kunskap inom hållbarhet i textilindustrin. Intervjuerna grundades inte på slumpmässigt urval eftersom studien kräver intervjupersoner med erfarenhet och kunskap inom hållbarhet i textilindustrin.

Urvalets storlek i denna studie har satts i relation till undersökningsbehoven i studien. I kvalitativa studier är det vanligt att använda sig av termen mättnad, när en mättnad på nya teman inom intervjuerna finns brukar det vara ett bra antal intervjuer. Det går inte att veta på förhand vid vilket antal intervjuer som mättnaden kommer att uppnås. Detta är inte något som behöver bestämmas innan utan vid genomgång av intervju och analys avgörs när mättnad har uppstått (Svensson & Ahrne, 2011). Med bakgrund till studiens syfte kommer urvalet på intervjuerna att utgå ifrån att göra en djupdykning i den intervjuades erfarenheter och uppfattningar.

Målet för studien var att intervjua en person från tre olika företag med varierande utbud för att se om hållbarhetsarbetet skiljer sig mellan dessa modeföretag. Vid tillämpning av

snöbollsurvalet kontaktades ett större antal företag för att sedan få svar från några där urvalet för studien valdes ut. De företag som valdes ut för intervjuer för denna studie var Gina Tricot, Kappahl och Nudie Jeans. Varför dessa tre företag valdes ut för studien var på grund av det varierande sortimentet som dessa företag erbjuder samt storlek på företagen och deras globala utbud. Gina Tricot är ett modeföretag som erbjuder de senaste trenderna till enbart kvinnor med butiker i fyra europeiska länder. Kappahl erbjuder mode för kvinnor, män och barn med fokus på kvinnan mitt i livet med butiker i fem europeiska länder. Nudie Jeans erbjuder även de mode för kvinnor, män och barn men med ett stort fokus på jeans och har ett flertal butiker runtom i världen. Med ett urval på tre företag med olika sortiment för mode kan det skapa intressanta skillnader i hur hållbarhetsarbetet tillämpas.

Anledningen till att fler intervjuer inte har genomförts i studien är på grund av kombinationen av metoder i studien samt på grund av den limiterade tiden som finns vid skrivande av kandidatuppsats. Syftet med studien är även att undersöka hur ett antal specifika aktörer inom textilindustrin implementerar EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi och i detta avseende var tre företag tillräckligt för att få en bred inblick i hur detta genomförs. Om studiens forskningsfrågor hade syftat till en mer allmän förhållning inom textilindustrin hade ett större antal intervjuer varit relevant. Tanken för denna studie är i enlighet med syftet och forskningsfrågorna att ha ett färre antal intervjuer för möjligheten att förstå och analysera varje aktörs implementering av handlingsplanen och vad de aktörerna anser är möjligheter och utmaningar cirkulär ekonomi.

4.3.2 Genomförande

Företagen har blivit kontaktade angående intervju för studien via mail med information om syftet med studien och en förfrågan om att bli intervjuad om företagets hållbarhetsarbete och arbete med cirkulär ekonomi. Anställda från Gina Tricot, Kappahl och Nudie Jeans har tackat ja till att medverka på en intervju. Gina Tricot har erbjudit intervju med deras global production and sustainability manager, Kappahl har erbjudit intervju med deras global production manager och Nudie Jeans har erbjudit intervju med deras sustainability coordinator.

Innan intervjuerna tagit plats har en intervjuguide utarbetats för att vara redo för en semistrukturerad intervju med respondenterna. Intervjuguiden är utformad med öppna frågor med bakgrund i ett antal teman som är relevanta att ta upp under intervjuerna utifrån tidigare analys av EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi. Det är sedan under intervjuerna upp till forskaren att förhålla sig till dessa frågor och teman så att samtalet med respondenten kan underlättas samt att studiens frågor ska lyftas fram (Patel & Davidson, 2019). Ett antal följdfrågor har även formulerats i intervjuguiden som kan användas som stöd under samtalet ifall detta skulle behövas. Under intervjun är det som tidigare nämnt viktigt att följa sin intervjuguide för att studiens frågor ska ha möjlighet att lyftas fram men samtidigt är det viktigt att ha i åtanke att vara lyhörd och kunna improvisera om det skulle behövas (Patel & Davidson, 2019). För att få svar på forskningsfrågorna i studien ställdes intervjufrågor i form av hur modeföretagen arbetar med handlingsplaner för cirkulär ekonomi, hur de arbetar med ett antal specifika områden inom textilindustrin för att se hur modeföretagen förhåller sig till EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi samt vilka möjligheter och utmaningar dessa aktörer anser finns med att implementera cirkulär ekonomi.

Planen med intervjuerna var att få göra ljudinspelningar under tiden för att få respondenternas svar registrerade exakt. Eftersom detta kräver intervjupersonens tillstånd har det förfrågats och tillgivits under alla tre intervjuer. De tre intervjuerna har efter genomförande transkriberats för en enklare analys av informationen.

Inför analysen av intervjuerna kommer studien att utgå från en av de vanligaste metoderna för analys av intervjuer, kodning genom att kategorisera intervjuuttalandena. Vid användning av kodning ges en överblick av textmaterialet som kommer att arbetas med i resultatdelen (Kvale & Brinkman, 2014). Kodningen utgår från en begreppsstyrd kodning i form av redan utvecklade koder. Detta sker genom att kolla på delar av materialet men också genom litteratur på området vilket i denna studie är relaterat till EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi (Kvale & Brinkman, 2014). Koderna som kommer att utgöra analysen för intervjuerna är de som tagits fram från dokumentanalysen av EU:s handlingsplan.

Tabell 1 – Koder för analys av intervjuer utifrån dokumentanalys

Säkerställa användningen av returråvaror
Förbättring av affärs och regleringsklimatet för hållbara och cirkulära textilier i EU, särskilt genom att skapa incitament och stöd för modeller för produkter som tjänster liksom cirkulära material
Möjligheter för företag och konsumenter att välja hållbara textilier och ha lätt tillgång till återanvändnings och reparationstjänster
Tillhandahållande av vägledning för att uppnå höga nivåer av separat insamling av textilavfall
Vidtagande av åtgärder för farliga kemikalier

För att förenkla för läsaren i kommande resultatdel kommer uppsatsen att utgå ifrån olika benämningar för de olika intervjupersoner för att behålla de anonyma vilket inte är efterfrågat av respondenterna men är angivet enligt nedan för att förenkla för läsaren. I nedan tabell finns en förklaring på de intervjuade företagen, intervjupersonens roll på företaget och hur de kommer att benämnas i resultatdelen. Intervjupersonerna kommer att utgå ifrån K, G och N, en kortare benämning från den intervjuade personens arbetsplats.

Tabell 2 – Benämning på intervjupersoner

Företag	**Arbetsroll**	**Benämning**	**Tid Intervju**	**Inspelad intervju**
Kappahl	Global production manager	Intervjuperson K	30min	JA
Gina Tricot	Global production and sustainability manager	Intervjuperson G	30min	JA
Nudie Jeans	Sustainability coordinator	Intervjuperson N	35min	JA

5. Resultat

5.1 Handlingsplan för cirkulär ekonomi

Vid intervju med de tre företagen diskuterades om företagen använde sig av någon handlingsplan för cirkulär ekonomi. Gemensamt för samtliga företag var att de inte följde någon specifik handlingsplan och därav inte heller EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi. Intervjupersonerna på företagen förklarade att de har ett antal interna handlingsplaner som de har för att möjliggöra implementeringen av cirkulär ekonomi i verksamheten och att de sedan även följer ett antal riktlinjer från olika aktörer. Intervjuperson K förklarade att de följer riktlinjerna för FNs agenda 2030 och de planetära gränserna där de utifrån dem integrerar cirkulär ekonomi deras sortimentstrategi genom en intern handlingsplan i företaget. Även intervjuperson N förklarar att de har ett antal olika interna handlingsplaner för olika typer av cirkulära aktiviteter men att de blir inspirerade av externa handlingsplaner som behandlar cirkulär ekonomi. Även Gina Tricot följer ett antal riktlinjer från aktörer och har ett stort antal samarbeten för att tillsammans arbeta mot en cirkulär ekonomi. Intervjuperson G belyser betydelsen av att ha experter inom området som de kan samarbeta med.

Vid analys av hur modeföretagen förhåller sig till EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi undersöker studien förhållningsättet till EU:s handlingsplan även om ingen av dem aktivt implementerar den i deras hållbarhetsarbete mot en cirkulär ekonomi. Delar av handlingsplanen för textilindustrin kommer att beskrivas och analysera hur företagen förhåller sig till det som Europeiska Kommissionen har tagit fram som strategi för en klimatneutral, resurseffektiv och konkurrenskraftig ekonomi (Europeiska Kommissionen, 2020).

➔ *Vidtagande av åtgärder för farliga kemikalier (Europeiska Komissionen, 2020)*

När det kommer till hantering av farliga kemikalier har de tre intervjuade företagen en mycket liknande strategi. Alla följer EU-lagstiftningen REACH när det kommer till farliga kemikalier och hantering av dem. Alla intervjupersonerna beskriver även att de försöker att ligga i framkant när det kommer till de kemikalier som REACH förbjuder för att hela tiden ligga steget före med deras produkter. Intervjuperson G förklarar de följer listan enligt REACH på kemikalier som inte får användas i produktion men att de hela tiden kollar på lång sikt på vad som kommer att förbjudas på listan och att de därmed hela tiden ligger i fas. Vidare förklarar G att Gina Tricot ”inte tittar bara på idag utan vi tittar även på några år framåt och hur listan

kan se ut då så att vi kan börja utfasning av kemikalier redan nu". Även K beskriver på liknande sätt att de har ett antal kemikalier som de har förbjudit i produktion på Kappahl men som fortfarande inte är förbjudna i EU enligt REACH. N beskriver att även de har en kemikaliepolicy som är anpassad efter EU-lagstiftningen men med striktare restriktioner på olika kemikalier vilket alla deras leverantörer anpassar sig efter. Generellt menar alla intervjupersoner att farliga kemikalier inte finns i deras produktionsprocess och att de är bra på hanteringen av farliga kemikalier. Enligt EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi förhåller sig företagen väldigt tydligt till den när det kommer till åtgärder för farliga kemikalier där de alla har tagit en aktiv roll och följer REACH för att förbjuda farliga kemikalier i deras produktionsprocess.

➔ *Säkerställande av användning av returråvaror (Europeiska Kommissionen, 2020)*
Användning av returråvaror ser lite olika ut för de intervjuade företagen. N förklarade under intervjun att de är väldigt aktiva i deras verksamhet när det kommer till användning av returråvaror. N beskriver att de har deras egna flöden där de tar tillbaka jeans i butiken vilket innebär att de har ett materialflöde som de sedan kan återanvända. När de tar emot jeans i butik gör de en gradering av om det kan säljas vidare genom second hand eller om det ska klippas ner och användas som reparationsmaterial vid deras reparationstjänst. Det finns ett tydligt tillvägagångssätt på Nudie Jeans när det kommer till att skapa användning av returråvaror från deras egna produkter. G förklarar att de på Gina Tricot har en del återvunna material i deras kollektion. De har en målsättning att öka detta betydligt och jobba mot 40% hållbar polyester 2023 och G belyser att det är väldigt viktigt för de att hitta alternativ till nytillverkat material och kunna använda sig av exempelvis returråvaror. Kappahl arbetar också med detta på ett ytterligare sätt genom att en del av deras leverantörer skickar deras avfall som blir över till insamlare som skapar nya fibrer av det. Förutom att en del av deras leverantörer använder denna strategi för avfall vid produktion så har inte KappAhl någon specifik handlingsplan för att minimera avfall. Trots att de inte har en aktiv handlingsplan för detta är det något som de arbetar med då K förklarar att de tidigare har gjort en kollektion av enbart returråvaror. Vid denna kollektion har de använt sig av tyg från gamla kollektioner och skapat nya kollektioner av det materialet. Ramen för hållbara produkter enligt EU:s handlingsplan i form av användning av returråvaror är en del som det finns ett aktivt arbete

kring men kanske något som kan förbättras från några av företagens håll. Generellt förhåller sig dessa företag till att arbeta mot att säkerställa användning av returråvaror.

➔ *Tillhandahållande av vägledning för att uppnå höga nivåer av separat insamling av textilavfall (Europeiska kommissionen, 2020)*

Mängden textilavfall och hur den hanteras ser lite olika ut för de intervjuade företagen. En gemensam del som intervjuperson N och G nämner är att de båda använder EU-lagstiftningen avfallshierarkin för att förebygga avfall. Intervjuperson K på förklarar att Kappahl inte har en stor mängd textilavfall men att de jobbar med Myrornas som partner för att samla in kläder i butikerna. Målet som Kappahl har för insamling av textilier är 250 ton textilier i butikerna per år vilket de idag redan samlar in. När detta har samlats in av Myrornas sorteras det vidare om det ska återvinnas eller säljas vidare. På detta sätt hanterar Kappahl sitt textilavfall med hjälp av en samarbetspartner och arbetar med att få in en stor mängd textilier som inte får användning. Intervjuperson G förklarar att de på Gina Tricot jobbar enligt avfallshierarkin vilket är en EU-lagstiftning för avfall. Utöver detta arbetar även Gina Tricot med en andel second hand i deras butiker för att motverka textilavfall. Intervjuperson N förklarar att det textilavfall som uppstår i butiker när de gör reparationer och liknande tas hand om där även Nudie Jeans också arbetar med återköp av egna produkter och second hand för att arbeta emot textilavfall. Likt vad G förklarade angående användning av avfallshierarkin i verksamheten beskriver N att de arbetar på samma sätt när det kommer till avfall.

Detta är en punkt som Europeiska Kommissionen tar upp i handlingsplanen, att tillhandahållande av vägledning för att uppnå höga nivåer av separat insamling av textilavfall ska vara säkerställt av medlemsstaterna senast 2025. Vid analys av intervjuerna angående insamling av textilavfall är detta en punkt som Sverige troligtvis inte har tillhandahållit tillräckligt tydligt hittills för att alla företag ska arbeta mot att uppnå högre nivåer av separat insamling av textilavfall. Företagen arbetar olika med insamling av textilavfall och det finns en skillnad i arbetet mot att förhindra det. Två av företagen använder sig av EU:s egen avfallshierarki vilket skapar en tydlighet för företag att förstå hur avfall ska behandlas.

➔ *Möjligheter för företag och privata konsumenter att välja hållbara textilier och ha lätt tillgång till återanvändnings och reparationstjänster.*

De tre intervjuade företagen arbetar med att konsumenter ska välja hållbara textilier på lite olika sätt där Nudie Jeans är det företaget som sticker ut med deras strategi medan Kappahl och Gina Tricot har en relativt liknande. Intervjuperson G förklarar att de på Gina Tricot arbetar med att märka deras produkter i butik och även online så att kunden på det sättet kan få information om produkten och då väljer att köpa de produkter som är ett mer hållbart val. På liknande sätt förklarar intervjuperson K att Kappahl arbetar med märkning på deras plagg för att visa för konsumenterna vilka delar av sortimentet som är ett hållbart val. K förklarar vidare att företag idag redan använder sig av 100% bomull och 100% denim vilket återfinns i deras sortiment och köper kunderna detta väljer de redan ett hållbart val.

Intervjuperson N på Nudie Jeans förklarar att hållbarhet är för många företag ett bra tillbehör i sortimentet men att det egentligen bör vara en förutsättning att varje produkt som kund köper ska vara ett hållbart val. Vidare förklarar N hur Nudie Jeans ser på att konsumenter ska välja hållbara textilier, ”vi vill inte selektera ut delar av våra produkter och förklara att detta är ett hållbart val utan vi vill att allting ska vara ett vettigt val för kunden”. Eftersom Nudie Jeans har denna strategi när det kommer till att konsumenter alltid väljer ett hållbart val när man handlar på Nudie Jeans så handlar det mer om vanlig marknadsföring och PR för att visa vad företaget erbjuder för att få kunder att välja hållbara textilier. N beskriver att de vill erbjuda en produkt och ett varumärke som inspirerar där folk kan knyta an till företaget med en tanke om att det är bra och hållbara produkter som de erbjuder.

Det finns alltså inom denna kategori en åtskillnad på företagens strategi om hur de väljer att rikta sig mot kunder för att få de att välja hållbara produkter. När det kommer till tillgång av återanvändnings och reparationstjänster så erbjuds en del av detta av Kappahl och Gina Tricot men båda tjänsterna av Nudie Jeans. Kappahl arbetar som tidigare nämnt med Myrornas som partner för återanvändningstjänster och har även samarbeten med uthyrningstjänster. Gina Tricot har även de samarbeten med uthyrningstjänster som finns i en del av deras butiker samt att det har en sektion med second hand som återanvändningstjänst i ett antal butiker. Även här sticker Nudie Jeans ut då de erbjuder både återanvändnings och reparationstjänster som tidigare nämnt i uppsatsen. Återanvändningstjänster genom att de köper tillbaka produkter

som de antingen säljer second hand eller använder som material till deras reparationer. Reparationstjänster har de genom att kunder gratis kan reparera sina Nudie Jeans produkter i deras butiker. Inom denna kategori för EU:s handlingsplan för cirkulär ekonomi har Nudie Jeans ett bredare utbud när det kommer till erbjudna tjänster men även en annan syn på hur konsumenter ska välja hållbara textilier.

➔ *Förbättring av affärs och regleringsklimatet för hållbara och cirkulära textilier i EU, särskilt genom att skapa incitament och stöd för modeller för produkter som tjänster liksom cirkulära material (Europeiska Kommissionen, 2020)*

Implementering av cirkulär ekonomi är något som samtliga företag jobbar med. Det är en stor omställning för hela verksamheten att gå från en linjär ekonomi till cirkulär ekonomi. De tre företagen förklarade alla att de arbetar med att bli cirkulära och att produkterna ska produceras enligt en cirkulär ekonomi men att de idag inte är helt cirkulära. Intervjupersonerna berättade alla att den del av deras sortiment är anpassad enligt en cirkulär process men att man jobbar och strävar efter att hela sortimentet och verksamheten ska vara anpassad till en cirkulär ekonomi. G förklarar att de på Gina Tricot har en målsättning om att bli mer cirkulära vilket de dagligen arbetar mot. Vidare beskrivs även att i mycket av deras arbete är ledstjärnan att nå cirkuläritet som integreras i alla delar av verksamheten. G menar på att Gina Tricot idag inte är ett cirkulärt bolag och att de har mycket kvar att arbeta med innan de kommer att bli det. G förklarar att i arbetet mot ett cirkulärt system för deras produkter ingår att designa en produkt och välja material för en lång livslängd och enkel återvinning men formulerar också betydelsen av att vårda sina produkter. På samma sätt beskriver också intervjuperson K att det finns en enorm bemärkelse i att informera kunder om att ta hand om sina produkter så att de kan leva så länge som möjligt. I den cirkulära processen ligger stora delar hos det producerande företaget men K och G upplyser även om att det finns en avgörande del hos kunderna att ta hand om deras produkter på rätt sätt för att de ska ha en lång livslängd och kunna vara en del av den cirkulära processen.

Vidare beskriver K att flera delar av verksamheten arbetar med aktiviteter som är kopplade till cirkulär ekonomi. Ett mål som de har på företaget för produkter är att hitta lösningen att cirkulera produkter inom ramen för deras strategi. Genom att implementera en cirkulär modell skapar de på KappAhl ett nytt affärsvärde och går ifrån gamla ohållbara mönster som de

tidigare haft i verksamheten. Kappahl arbetar som tidigare nämnt mycket med aktiviteter inom hela verksamheten för cirkulär ekonomi som K nämnde och företaget har under 2021 utforskat nya cirkulära designprinciper, startat en cirkulär affärsutvecklingsgrupp och även startat samarbeten med uthyrningstjänst. Uthyrningstjänst är en del av att hålla produkter inom det cirkulära systemet där kläder hela tiden används och får ett långt liv genom flera olika användare. Användning av uthyrningstjänster är ett sätt att testa och utmana det nuvarande sättet som vi konsumerar mode på. Genom att implementera detta koncept ger företaget konsumenterna ett val för hållbar konsumtion. Även Gina Tricot har samarbeten med uthyrningstjänst som har funnits tillgängligt i en del av deras butiker.

För Nudie Jeans är cirkulär ekonomi en stor del i verksamheten. N förklarar att cirkuläritet blir en ram för produkten att förhålla sig till där produkten är central som ska kunna färdas genom ett cirkulärt system. N beskriver även att deras sortiment består av 70-80% jeans vilket är ett väldigt tacksamt plagg som är enkelt att återvinna och behöver inte någon kemisk återvinning. N belyser en central del i deras verksamhet att ”det viktigaste är att varje plagg hålls vid liv så länge som möjligt”. Nudie Jeans arbetar med den centrala delen genom ett reuse program som de har där de köper tillbaka Nudie Jeans produkter av kund mot en rabattkupong vid köp av ny produkt. Det som köps tillbaka säljs antingen som second hand av Nudie Jeans eller så används materialen från jeansen till deras reparationstjänst. Det finns ett väldigt tydligt cirkulärt tänk hos Nudie Jeans där de erbjuder tjänster som gör att produkten kan hålla så länge som möjligt inom den cirkulära processen. N förklarar även, likt de andra företagen och som nämnt ovan att inte exakt varje produkt i deras sortiment är anpassad till en cirkulär ekonomi. Nudie Jeans jobbar främst med jeans vilket är en enklare produkt att återvinna och anpassa till en cirkulär ekonomi men N beskriver att ”återvinning av andra vanliga material är något som hela branschen jobbar med där demonteringsprocessen av plagg med många fibrer i sig är mer komplicerad”. Detta nämner även intervjuperson K som en utmaning när det kommer till återvinning av kläder då tekniken idag inte finns ännu för att kunna återvinna ett plagg som inte består av enbart 100% samma material.

Implementering av cirkulär ekonomi i verksamheten är något som dessa företag arbetar med varje dag och har en målsättning om att hela verksamheten i framtiden kommer att vara cirkulär. Intervjupersonerna nämner även ett antal olika modeller och projekt som de har

arbetat fram för att göra övergången från linjär ekonomi till cirkulär ekonomi på ett effektivt sätt. Alla företagen nämner även att en del av deras nuvarande sortiment är producerade av cirkulära material där både N och K nämner att de exempelvis har 100% bomull i deras sortiment. Produkter som exempelvis har 100% bomull kan därmed återvinnas och sedan skapas till nya produkter vilket sluter den cirkeln som de försöker att återskapa i cirkulär ekonomi. Överlag har dessa tre företag verkligen startat processen med att övergå till en cirkulär ekonomi där det är en tydlig del av deras vardagliga verksamhet och något som de gemensamt arbetar mot i alla verksamhetens delar.

5.3 Möjligheter och utmaningar med att implementera cirkulär ekonomi

Under studiens tre intervjuer diskuterades vad det finns för möjligheter och utmaningar med att implementera cirkulär ekonomi i textilindustrin. Intervjupersonerna tog upp ett antal olika möjligheter och utmaningar men också ett antal gemensamma där det finns bättringspotential från både Sveriges och EU:s sida för underlättande av övergång till cirkulär ekonomi. För att börja med vad dessa personer anser att det finns för möjligheter med att implementera cirkulär ekonomi så förklarar intervjuperson N att det finns stora möjligheter både inom verksamheten men också i Sverige för att göra en övergång till cirkulär ekonomi. N förklarar att det är väldigt högt prioriterat och att det för Nudie Jeans handlar om att utveckla det de arbetar med idag och investera i det på en större skala för att nå stora volymer och därmed kunna göra skillnad. En av möjligheterna som N nämner är att öka användningen av reuse försäljning, exempelvis second hand för att skapa det cirkulära i verksamheten och generera ett längre liv för produkten. Även G förklarar att det finns stora möjligheter för dem att implementera cirkulär ekonomi i verksamheten eftersom de inte är så bra på det idag och det därmed finns en stor förbättringspotential i att arbeta med det i framtiden. Vidare förklarar G att de kommer ser över den process de har idag för att kunna utveckla den mot en mer cirkulär ekonomi. N och G förklarar båda två att det finns tydliga möjligheter att arbeta med detta inom verksamheten och förändra verksamheten från en linjär ekonomi mot en cirkulär ekonomi.

K beskriver också att det finns goda möjligheter med att implementera cirkulär ekonomi i verksamheten och att de redan idag försöker vara cirkulära med alla beslut som tas från hur de framtar produkter till design av produkter. Vidare förklarar K att hyrtjänster som nämnts tidigare i uppsatsen är en stor möjlighet för att implementera det cirkulära tänket i verksamheten eftersom de då förlänger livslängden på varje plagg. En annan viktig del för

företagen som K belyser i intervjun är betydelsen av samarbeten med andra företag och aktörer. Vid samarbeten och kollaborationer med andra intressenter inom industrin kan de tillsammans arbeta för att kunna hitta sätt att implementera cirkulär ekonomi i hela industrin. Vid dessa samarbeten skapas oerhört stora möjligheter för företagen att kunna arbeta mot en cirkulär ekonomi och som K beskriver ” är andra företag och aktörer inte konkurrenter i den omfattningen”. Vid arbete mot implementering av cirkulär ekonomi i textilindustrin är företagen inte konkurrenter eftersom alla vill nå samma sak, att bli ett cirkulärt företag och implementera en cirkulär ekonomi.

Alla intervjupersonerna menar på att det finns goda möjligheter i deras verksamhet att implementera cirkulär ekonomi i verksamheten och att det kommer krävas samarbeten och kollaborationer för att tillsammans kunna nå den milstolpen. Samtidigt finns det också ett antal svåra utmaningar för företagen med att implementera cirkulär ekonomi i alla verksamhetens delar. G förklarar att det krävs ett stort förändringsarbete i att gå från en linjär ekonomi till cirkulär ekonomi vilket kan vara svårt när man idag är ett företag som använder sig av linjär ekonomi. I förändringsarbetet krävs inte bara att cirkulär ekonomi ska implementeras i alla delar av verksamheten, det krävs också att exempelvis affärsmodellen justeras utifrån cirkulär ekonomi vilket är ett stort förändringsarbete för företag samtidigt som de måste bedriva verksamheten. G menar på att ”det kan vara enklare för nystartade företag som inte redan har en befintlig process att förändra att skapa en process att vara cirkulära”. Även det relaterar till förändringsarbetet som krävs för cirkulär ekonomi och att förändra hela verksamhetens process från linjär till cirkulär.

K beskriver att en av utmaningarna med att implementera cirkulär ekonomi i verksamheten är att det inte finns någon tydlig beskrivning eller manual på hur man ska göra för att bli cirkulär och att det ibland kan vara svårt att veta vilka steg man ska ta för att nå cirkuläritet. Det finns alltså en saknad av tydliga riktlinjer som företagen behöver ta för att nå cirkuläritet i verksamheten. Vid denna utmaning för cirkulär ekonomi i verksamheten är betydelsen väldigt stor att använda sig av den möjligheten som beskrevs ovan, att samarbeta med andra företag och aktörer. Upplever företag att det är svårt att hitta vilka steg som krävs för att nå en cirkulär verksamhet finns det många andra företag och aktörer de kan samarbeta för att tillsammans arbeta fram tydliga steg som kan tas för att nå en cirkulär ekonomi.

Likt vad K beskrev angående utmaningar förklarade N att de i Sverige saknar en aktör som kan hantera alla olika typer av behov av den cirkulära produkten. N beskriver att Nudie Jeans har startat ett samarbete med en aktör i Skottland som är likt ett cirkulärt centrum för cirkulära produkter och att något liknande hade behövts i Sverige för att kunna genomföra en övergång till cirkulär ekonomi inom industrin. Vidare förklarar N att ett sådant ställe hade kunnat ta huvudrollen i infrastrukturen för textilcirkuläritet dit man hade kunnat skicka saker att reparera, fräscha upp dem, demontera dem och göra dem till nya produkter som en vertikal återanvändnings fabrik. Både K och N nämner att det finns brist på aktörer med ett större ansvar på cirkulär ekonomi som kan hjälpa företagen i Sverige att övergå till en cirkulär ekonomi. Det finns många riktlinjer och handlingsplaner att följa men utan en större aktör som kan ta huvudrollen i Sverige kan det vara svårt att följa de riktlinjerna i praktiken.

En annan utmaning som N beskrev under intervjun var att exempelvis Frankrike och Storbritannien är länder som ligger lite före när det kommer till cirkulär ekonomi eftersom de har mer omfattande nationella initiativ vilket saknas i Sverige. N förklarar att det hade varit enklare för textilindustrin om liknande initiativ implementerades på EU-nivå så att alla marknader i Europa får samma förutsättningar att förhålla sig till. Vidare beskriver N att ” det finns olika initiativ från entreprenörer som är utvecklade men när det kommer till lagstiftning så ligger vi efter”. N förklarar att EU är en tydlig förhållningspunkt inom industrin som fungerar som en pådrivare men att det saknas initiativ på EU-nivå vilket även är på grund av att det är mer komplicerat att implementera initiativ på EU-nivå än nationell nivå.

Ytterligare en utmaning med att implementera cirkulär ekonomi i verksamheten är att det kan finnas en press på företagen att bedriva deras hållbarhetsarbete och övergå till en cirkulär ekonomi på grund av de stora miljöeffekterna som textilindustrin skapar. Under intervjuerna förklarade alla intervjupersoner att det finns en press att bedriva hållbarhetsarbetet både från medarbetare och kunder. K beskriver att med all publicitet som finns idag finns det en stor press på företagen att de är ansvarsfulla när det kommer till vilka de arbetar med, att deras leverantörer följer deras villkor och liknande. N beskriver även att det finns en press på företagen eftersom det förväntas av branschen att bedriva hållbarhetsarbete och att övergå till en cirkulär ekonomi.

Trots att det finns goda möjligheter för företagen att implementera cirkulär ekonomi i verksamheten finns det också ett antal stora utmaningar att överkomma innan cirkulär ekonomi kan vara en del av textilindustrin. Det finns både utmaningar inom verksamheten med förändringsarbetet mot en cirkulär ekonomi men även på en högre nivå där de menar att de saknas en högre uppsatt aktör i Sverige för cirkuläritet och en lagstiftning på EU-nivå.

5.2 Hållbarhetsstrategi

När det kommer till hållbarhetsstrategi så arbetar företagen på lite olika sätt för att implementera den i det vardagliga arbetet. Gemensamt för de tre intervjuade företagen är att hållbarhet är en viktig del av verksamheten som är integrerat i företaget och något som de försöker att implementera i alla de dagliga beslut och åtaganden. Intervjuperson K förklarar att KappAhls hållbarhetsstrategi är integrerad i deras affärsstrategi där man arbetar med hållbarhetsfrågorna i den dagliga verksamheten. Hållbarhetsstrategin som återfinns i deras affärsstrategi är uppbyggd enligt fyra områden. K beskriver de fyra områden enligt designa mode för en hållbar produktionskedja, utveckla hållbara butiker och en hållbar organisation, arbeta för en hållbar produktionskedja och guida och inspirera sina kunder till hållbara val. Intervjuperson K nämner även att dessa 4 områden fokuserar bland annat på att arbeta mot att göra deras produkter cirkulära och hur de kan leva ett så långt liv som möjligt på ett cirkulärt sätt. Intervjuperson K beskriver att ”vi behöver jobba med ansvarstagande partners och se till att alla fabriker som tillverkar plagg ska vara godkänd utifrån våra sociala villkor”. En av de 4 områdena är att arbeta mot detta och en hållbar produktionskedja där deras partners behöver arbeta på samma villkor som företaget har valt att deras strategi ska fungera enligt. Kappahl har som framtida mål att minska utsläppen 80% till 2030 och halvera utsläppen per produkt till 2026. De har även formulerat att de vid 2040 vill ha noll utsläpp i värdekedjan. Vid formulering av vad som är den viktigaste delen i KappAhls hållbarhetsarbete förklarar K att deras klimatstrategi idag är den viktigaste delen som man jobbar väldigt mycket med och där man följer FNs agenda 2030.

Nudie Jeans arbetar på ett liknande sätt med deras hållbarhetsstrategi då Intervjuperson N förklarar att deras hållbarhetsstrategi även är deras företagsstrategi. Hållbarhet är något som är integrerat i allt de gör på företaget och är en stor del av verksamheten. N beskriver att deras hållbarhetsstrategi även är deras företagsstrategi för att den ska kunna integreras i alla verksamhetsdelar. Företaget har arbetat med hållbarhet sedan dag ett men ämnet har under åren blivit en större del av verksamheten där ett av deras ledmotiv länge har varit att skapa högkvalitativa produkter tillverkade på ett rättvist sätt. Intervjuperson N förklarar att de nu har tagit ett större tag om företagsstrategin i relation till deras affärsmodell för att arbeta med det som hela branschen kämpar med. Nudie Jeans arbetar väldigt starkt med hållbarhet i verksamheten och arbetar idag mot att gå ifrån en traditionell säsongsbaserad kollektion och jobba mot en större permanent klädkollektion. Intervjuperson N förklarar vid samtal om detta att anledningen till varför man väljer att arbeta mot detta är ” på grund av att inte riskera att produkter reas ut i onödan och att det hamnar ur säsong samtidigt som konsumtionsbeteenden hela tiden pushar varandra till överproduktion och överkonsumtion”. Detta är en väldigt intressant del av Nudie Jeans företagsstrategi som är ett stort steg mot att minska överkonsumtion och en mer cirkulär arbetsprocess. De två andra intervjuade företagen arbetar också mot en mer cirkulär arbetsprocess men har av vad som nämnts i intervjuerna inga framtidsmål om att helt gå ifrån säsongsbaserade kollektioner. Nudie Jeans har även de framtidsmål om utsläpp och fiber men N förklarar att viktigaste målet i framtiden som de vill komma åt är en typ av livscykel för varje plagg så att de kan leva länge. Vid diskussion av vad som är den viktigaste delen av deras arbeta inom hållbarhet svarade N att deras viktigaste del är att varje produkt kan gå tillbaka till värdekedjan igen genom ett cirkulärt system. En stor del av Nudie Jeans hållbarhet är det cirkulära systemet och att arbeta mott att alla produkter ska kunna ingå i ett cirkulärt system och att produkten kan användas så länge som möjligt genom gratis reparationer i deras butiker men också i form av försäljning genom second hand.

Likt de två andra företagen förklarar intervjuperson G att de vill vara med i arbetet mot att göre textilindustrin hållbar och att de genom hårda antaganden och engagemang i insatser om hållbarhet arbetar med detta i hela organisationen. G beskriver att hållbarhet är en väldigt prioriterad fråga på företaget som de investerar mycket i. G förklarar att ”man kan se en tydlig förändring i branschen och vill vara med på denna resa mot en mer hållbar industri”. I deras

hållbarhetsstrategi formulerar G att de vill säkerställa att materialen för produkter uppfyller deras kvalitetskrav och bidra till att endast använda hållbara produkter 2028. I deras strategi beskrivs även att de vill säkerställa en miljöeffektiv produktionsprocess och minska miljöpåverkan från verksamheten. Likt vad intervjuperson K förklarade om att arbeta med ansvarstagande partners för att säkerställa att deras sociala villkor även implementeras av dem så förklarar G att de har satt upp mål för deras nyckelleverantörer att förbättra produktionsprocessen och göra den mer miljöeffektiv. G förklarar även att en viktig del i deras strategi är att öka andelen av deras produkter tillverkade av mer hållbara material eftersom de har en lägre miljöpåverkan. Ett av deras framtida mål när det kommer till material är att 2028 endast erbjuda produkter som är gjorda av 100% mer hållbara material. Ytterligare mål som Gina Tricot har framställt att man vill uppnå vid 2028 är att alla produkter som ska vara av mer miljövänligt hållbart material också ska vara designade för en cirkulär ekonomi. De vill även att transporterna inom organisationen ska vara mer hållbara 2028 samt minska klimatpåverkan med 50% från 2018 till 2028. Många av de mål som företagen har är lika varandra där man gemensamt vill sänka den miljöpåverkan som branschen har genom att minska utsläppen, klimatpåverkan och göra hela organisationen mer hållbar. Gina Tricots viktigaste del i form av arbetet mot hållbarhet är både det ekologiska och det sociala. Framförallt förklarar G att produktionsledet är en av de viktigaste delarna eftersom de har 80% av påverkan där.

6. Slutsatser

Sammanfattningsvis visar denna studie när det kommer till hur aktörer inom textilindustrin förhåller sig till EU:s handlingsplan att det finns en god förhållning hos de tre intervjuade svenska modeföretagen i linje med det som beskrivs i handlingsplanen. Trots att företagen inte aktivt följer denna handlingsplan finns det en väldigt tydlig förhållning till de olika riktlinjer som presenteras i den. Det finns en stark förhållning till EU:s handlingsplan i företagens arbete mot en cirkulär ekonomi när det kommer till hantering av farliga kemikalier, hållbara och cirkulära textilier, återanvändnings och reparationstjänster, insamling av textilavfall samt användning av returråvaror. Det finns också en väldigt tydlig koppling till ett antal olika EU-lagstiftningar som företagen följer i form av REACH för hantering av farliga kemikalier och Avfallshierarkin för att förebygga avfall. Trots att företagen inte aktivt implementerar handlingsplanen i deras hållbarhetsarbete finns det alltså en tydlig förhållning till den och dessutom till andra lagstiftningar på EU-nivå i den svenska textilindustrin. Delar av handlingsplanen behöver fokuseras mer på där det finns tydligare brister i hur arbetet ser ut i den svenska textilindustrin.

Företagen har även beskrivit olika möjligheter och utmaningar som de anser finns med att implementera cirkulär ekonomi i deras verksamhet. Intervjupersonerna förklarar att det finns goda möjligheter att implementera cirkulär ekonomi i deras verksamhet där samarbeten var en av de viktigaste möjligheterna för att fler företag ska börja övergången mot en cirkulär ekonomi i textilindustrin. Intervjupersonerna förklarade även att det finns ett par tydliga utmaningar i arbetet med detta. Utmaningarna som formuleras i denna uppsats är bland annat att det är ett stort förändringsarbete att gå från en linjär till cirkulär ekonomi, att det borde finnas en aktör på den svenska marknaden som kan ta ett större ansvar för cirkuläritet i textilindustrin samt att det borde finnas tydligare initiativ och lagstiftning på EU-nivå för att möjliggöra övergången till cirkulär ekonomi för svenska textilföretag.

De slutsatser som studien har resulterat i med bakgrund i det empiriska materialet är som Boström & Micheletti (2016) beskrev i sin artikel att det måste finns bättre initiativ och information från olika aktörer för textilindustrin. Eftersom det idag finns många olika aktörer som har riktlinjer för cirkulär ekonomi gör det att alla inte arbetar med samma förhållning och

förutsättningar. Materialet från intervjuerna visar att lagstiftning eller initiativ på EU-nivå hade varit fördelaktigt för hela Europas textilindustri samtidigt som det även krävs en större ansvarstagande aktör i Sverige när det kommer till cirkulär ekonomi. (Goworek et.al, 2020) förklarar på liknande sätt i deras artikel att de anser att det saknas en aktör på högre nivå som kan stödja hållbarhet och tilldelar kunskap för att underlätta övergången för företag. Eftersom materialet från intervjuerna även redovisar att en aktör som kan ta ett större ansvar för hållbarhet och cirkulär ekonomi hade varit fördelaktigt för Sverige är detta en relevant fråga som kan vara en stor fördel i övergången till cirkulär ekonomi.

Goworek et. al (2020) nämner i deras artikel att utmaningar som kan uppstå för företag vid implementering av cirkulär ekonomi är att det kräver mycket resurser i form av tid, pengar och kunskap. Detta stödjer även materialet från intervjuerna där en av utmaningarna för implementering av cirkulär ekonomi var förändringsarbetet som behöver ske i verksamheten i övergången till cirkulär ekonomi. Förändringsarbetet kan bli svårt för företagen eftersom de behöver fortsätta sin vanliga verksamhet samtidigt som de med tid, pengar och kunskap arbetar för att förändra deras arbetssätt vilket kan begränsa hastigheten i frågan. Hur & Cassidy (2019) beskriver att en utmaning för företag vid implementering av hållbarhet i verksamheten är på grund av brist på information om hur det ska genomföras i delarna av verksamheten. Detta går i linje med tidigare resonemang och material från intervjuerna där tydligare riktlinjer på hur företag ska göra i de olika delarna av verksamheten för att implementera cirkulär ekonomi togs upp.

Det finns även tydliga kopplingar att göra i slutsatsen när det kommer till de begrepp som nämndes under teoretiska ramverk och vad som analyserades i resultatdelen av intervjupersonerna. Specifikt fanns det tydliga kopplingar med begreppen tjänster för reparation och återtillverkning samt samarbete mellan den privata och offentliga sektorn. Detta var något som även intervjupersonerna ansåg som en väsentlig del i omställningen till en cirkulär ekonomi och något som kan arbetas med framåt.

Slutsatserna bevisar att de utmaningar som finns vid implementering av cirkulär ekonomi är gemensamma och aktuella att arbeta med för att genomföra övergången till cirkulär ekonomi. Utmaningarna som tagits upp i studiens intervjuer stämmer överens med tidigare forskning

inom ämnet där liknande utmaningar har beskrivits vid implementering av cirkulär ekonomi och hållbarhet inom textilindustrin. För att genomföra en förändring i textilindustrin med implementering av cirkulär ekonomi behöver dessa utmaningar arbetas med för att istället skapa möjligheter genom användning av nya affärsmodeller, hållbara designstrategier, resursåtervinning och tjänster för reparation och återtillverkning (Kozewska, 2018).

6.1 Vidare forskning

Denna kvalitativa studie har fokuserat på övergången och hanteringen av cirkulär ekonomi inom textilindustrin med datainsamling genom intervjuer. För att bygga vidare på denna studie hade det varit intressant att undersöka den ekonomiska delen av cirkulär ekonomi. En sådan infallsvinkel på en uppsats hade varit informativt eftersom mycket av de utmaningar som beskrevs i denna studie var på grund av den ekonomiska aspekten och därav hade det varit givande med en undersökning om det ekonomiska perspektivet inom cirkulär ekonomi och vad som kan förbättras i den aspekten för att utmaningarna ska minska för företagen inom textilindustrin att övergå till en cirkulär ekonomi.

På grund av den limiterade tiden denna kandidatuppsats har så omfattades studien av tre intervjuer. För att få en bredare syn av hur modeföretagen i Sverige arbetar med cirkulär ekonomi hade det varit intressant att intervjua ett större antal företag. Det hade även varit givande att göra en undersökning med företag från olika europeiska länder och därmed kunnat undersöka vilka möjligheter och utmaningar det finns med att implementera cirkulär ekonomi i verksamheten i olika europeiska länder och kunna se likheter och skillnader mellan dem.

Ytterligare ett förslag till vidare forskning hade kunnat vara att göra en undersökning om vad som kan göras på EU nivå för att förenkla övergången för textilindustrin men också andra industrier till cirkulär ekonomi.

Referenser

Ahrne, G. & Svensson, P. (2011). *Handbok i kvalitativa metoder* (Vol. 1). Liber AB.

Boréus, K., & Bergström, G. (2018). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys* (Vol. Fjärde upplagan). Lund Studentlitteratur

Boström, M & Micheletti, M. (2016). *Introducing the Sustainability Challenge of Textiles and Clothing*. Journal of Consumer Policy.

Chen, X., Memon, H., Wang, Y., Marriam, I., & Tebyetekerwa, M. (2021). *Circular Economy and Sustainability of the Clothing and Textile Industry*. Materials Circular Economy, Vol.3 (1).

Chen, C. (2020). *Improving Circular Economy Business Models: Opportunities for Business and Innovation : A new framework for businesses to create a truly circular economy*. Johnson Matthey Technology Review, 64(1), 48-58.

EEA: European Environmental Agency. (2014). *Environmental indicator report 2014.* Hämtad 23/11 från https://www.eea.europa.eu/publications/environmental-indicator-report-2014

Ellen MacArthur Foundation. (2017). *Fashion and the circular economy.* Hämtad 26/11 från https://archive.ellenmacarthurfoundation.org/explore/fashion-and-the-circular-economy?

Ellen MacArthur Foundation. (2022a). *Universal circular economy policy goals.* Hämtad 26/11 från https://ellenmacarthurfoundation.org/universal-policy-goals/overview

Esaiasson, P, Gilljam, M, Oscarsson, H, Towns, A, & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Nordstedts Juridik.

Europaparlamentet. (2022). *Hur vill EU uppnå en cirkulär ekonomi senast till 2050?.* Hämtad 28/11 från

https://www.europarl.europa.eu/news/sv/headlines/society/20210128STO96607/hur-vill-eu-uppna-en-cirkular-ekonomi-senast-till-ar-2050

Europeiska Kommissionen. (2020). *En ny handlingsplan för den cirkulära ekonomin för ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa. Hämtad 15/11 från: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1583933814386&uri=COM%3A2020%3A98%3AFIN*

Goworek, H., Oxborrow, L., Claxton, S., McLaren, A., Cooper, T., & Hill, H. (2020*). Managing sustainability in the fashion bussiness: Challenges in product development for clothing longevity in the UK*. Journal of bussiness research, 117.

Hur, E., & Cassidy, T. (2019). *Perceptions and attitudes towards sustainable fashion design: Challenges and opportunities for implementing sustainability in fashion*. International Journal of Fashion Design, Technology and Education, 12 (2).

Jacometti, V. (2019*). Circular economy and waste in the fashion industry.* AUTEX Research Journal, 18(4).

Kozewska, M. (2018). *Circular economy - challenges for the textile and clothing industry.* AUTEX Research Journal, 18 (4).

Kvale, S., & Brinkman, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun.* Studentlitteratur AB.

Lee, H., Sakamoto, Y., & Yoshizawa, Y. (2022). *Sustainable Clothing Consumption: An Empirical Analysis on Purchasing Quantities and Clothing Utilization*. International Journal of Sustainability Policy and Practice.

Mazur-Wierzbicka, E. (2021). *Towards circular economy—a comparative analysis of the countries of the European Union*. Resources (Basel), 10 (5).

Pao, H., & Chen, C. (2022). *The dynamic interaction between circular economy and the environment: Evidence on EU countries*. Waste Management & Research, 40(7), 969-979.

Patel, R., & Davidson, B. (2019). *Forskningsmetodikens grunder*. Studentlitteratur AB.

Satinet, C., & Fouss, F. (2022). *A Supervised Machine Learning Classification Framework for Clothing Products' Sustainability.* Sustainability (Basel, Switzerland).

Volante Research. (2018). *Modebranschen i Sverige - Statistik och analys 2018.* Hämtad 28/11 från http://volanteresearch.com/wp-content/uploads/2018/08/modebranschen-i-Sverige-2018_final.pdf

Willett, J., Saunders, C., Hackney, F., & Hill, K. (2022). *The affective economy and fast fashion: Materiality, embodied learning and developing a sensibility for sustainable clothing*. Journal of Material Culture.

Williams, E. S., Panko, J., & Paustenbach, D. J. (2009). *The European Union's REACH regulation: A review of its history and requirements.* Critical reviews in toxicology, 39 (7).

Yan, R., Diddi, S., & Bloodhart, B. (2021). *Predicting clothing disposal: The moderating roles of clothing sustainability knowledge and self-enhancement values*. Cleaner and Responsible Consumption.

Otryckta källor

Intervjuer

Dahlin, Sarah. Kappahl, Global Production Manager. Telefonintervju 2022-11-30

Garrote, Emma. Gina Tricot, Global production and sustainability manager. Telefonintervju 2022-11-29

Gelsi, Kevin. Nudie Jeans, Sustainability Coordindator. Telefonintervju 2022-12-09

Bilagor

Bilaga 1: Intervjuguide

1. Vill du berätta vem du är och vad du arbetar med?
    a. Hur länge har du arbetat här?

2. Hur ser er hållbarhetsstrategi ut?
    a. Vad har ni för hållbarhetsmål i framtiden?
    b. Vad gör ni för att nå era hållbarhetsmål i framtiden?
    c. Vad är er viktigaste del i hållbarhetsarbetet?

3. Hur anser du att företaget förhåller sig till hållbarhetsfrågor?
    a. Upplever du att det finns press att driva ert hållbarhetsarbete?

4. Hur anpassas hållbarhetsarbetet till cirkulär ekonomi?
    a. Anser du att framtagandet av textilprodukter är anpassat till en cirkulär ekonomi?

5. Implementerar ni någon specifik handlingsplan för cirkulär ekonomi?

6. Hur ser ert hållbarhetsarbete ut mot förekomsten av
    a. Farliga kemikalier vid tillverkning?
    b. Återvunna råvaror?
    c. Textilavfall?

7. Hur arbetar ni mot att kunder ska välja hållbara textilier?

8. Vad använder ni för metoder för återanvändning av textilprodukter?

9. Jämfört med andra länder, hur långt skulle du säga att Sverige har kommit i arbetet mot en cirkulär ekonomi?

10. Vad finns det för möjligheter med att implementera cirkulär ekonomi i hållbarhetsarbetet?

11. Vad finns det för utmaningar med att implementera cirkulär ekonomi i hållbarhetsarbetet?